

## حقوق تجارت

### در شرکت نسبی

باشند و بدون اینکه تاجر خوانده شوند بمقصود خود  
ناائل آیند

بفای شرکت مختلف را در عادات معموله بحری  
در قرون وسطی می یابیم یعنی این نوع از شرکتهای ابتدا  
در سواحل بحر الروم معمول گشته . چون ربح در بین  
ملت مسیح حرام بود پیروان مذهب که در سواحل مدیترانه  
سکنی داشتند بتجار یا صاحبان کشتی که در سواحل سیر  
و مسافرت و تجارت میکردند پول و یا مال التجاره میدادند  
که در بنادر مختلفه بان تجارت نموده منافع را با آنها  
تقسیم کنند .

مقدرجاً این عادت از تجارت بحری بتجارت بحری  
نیز سرایت کرده و موجب شد اشخاص غیر تاجر نیز  
بتوانند بدون آنکه داخل در حرفه و شغل تجارت شوند  
با سرمایه خود بوسیله - ایبرین استفاده کنند . علاوه اغلب  
اتفاق می افتد اشخاصی یافت میشوند که اختراعی کرده  
یا دارای تخصص فنی می باشند یا طرف اطمینان و اعتماد  
کل مردم هستند ولی سرمایه لازم برای استفاده از اختراع  
یا صنایع خود ندارند و بجای آنکه سرمایه را از طریق  
استقراض بدست آورند عده شریک پیدا میکنند که سرمایه  
را از آنها گرفته در منافع آنها را سهیم میسازند

قانون تجارت دو قسم شرکت مختلف تشخیص می  
دهد . شرکت مختلف غیر سهامی و شرکت مختلف سهامی  
و قواعد معینه راجعه بشرکتهای مختلف بعضی راجع به  
دو شرکت است بعضی اختصاص ببریگ از آنها دارد . شرکت  
مختلف غیر سهامی شبیه بشرکتهای تضامنی و نسبی و شرکت  
های مختلف سهامی شبیه بشرکتهای سهامی است هر دو

احکام راجعه بشرکتهای نسبی همان است که در  
شرکتهای تضامنی دیده شد یعنی شرکت همیشه از عده  
محدودی که بیکدیگر نهایت اعتماد و وثوق را دارند تشکیل  
میشود و آنها مورد توجه افراد شرکاء هستند

شرکت بنام تمام یا بعضی از شرکاء یا لا اقل یکی  
از آنها نامیده میشود ولی در نام شرکت کلمه نسبی نیز  
باید تصریح شود مثل شرکت نسبی احمد و شرکاء .  
فقط تفاوت عمده که با شرکت تضامنی دارد آن است که  
در صورت انحلال هر یک از شرکاء بنسبت سرمایه ای که  
در شرکت گذارده است مسئول تمهیدات و قروض شرکت  
از دارائی خارج خود می باشد و طلبکاران شرکت میتوانند  
بفرد فرد از شرکاء برای وصول مطالبات خود مراجعه  
کنند منتها با رعایت تناسب مذکور در فوق و موجبات  
انحلال شرکتهای نسبی نیز همان است که در شرکتهای  
تضامنی گفته شد

### در شرکتهای مختلف

شرکت تضامنی و شرکت نسبی عملاً از عده  
محدودی تشکیل می یابد و کسیکه عضویت این نوع  
از شرکتهای را قبول میکند باینکه مسئولیت شخصی و  
مسئولیت تضامنی تن در دهد .

عنوان تاجر را برای خود قبول کند و بنا بر این در  
مرض توقف و ورشکستگی قرار گیرد

شرکت مختلف تا حدی از این سیاست جلوگیری  
میکند در این شرکت ممکن است اشخاص امیدوار بجلب  
منافع عمده باشند بدون آنکه ترس مسئولیت بلاحد داشته

رضایت سایر شرکاء سهم خود را بدیگری انتقال داده او را در شرکت قائم مقام خود سازند.

شریک ضامن نه فقط مسئول سهم خود از سرمایه می باشد بلکه مسئول تمام تعهدات و قروض شرکت خواهد بود بکس شریکی که مسئولیت محدود دارد فقط باید مبلغی را که تعهد پرداخت نموده تأدیه کند و در صورتیکه در موعد مقرر از پرداخت آن استنکاف نماید باید منافع آنرا مانند هر مدیونی تأدیه نموده و علاوه ممکن است به خسارت وارده از تخلف نیز محکوم شود سهم الشرکه شریک با مسئولیت محدود ممکن است مانند سهم الشرکه هر شریکی وجه نقد باشد یا سرمایه غیر نقدی و شرکاء بین خود اهمیت و ارزش آنرا تخمین کرده و حقوقی از سهم الشرکه باید بشریک با مسئولیت محدود تعلق گیرد همین می نمایند

در شرکت های مختلف سهامی قانون تشریفات و مقررات و ترتیبات خاصی برای تقویم سهم الشرکه غیر نقدی تعیین نموده است

شریک با مسئولیت محدود در برابر چه شخصی مسئول پرداخت سهم الشرکه خود میباشد؟

اول در مقابل شرکت و بنا بر این مدیر شرکت حق دارد بنام شرکت برای مطالبه سهم الشرکه بر او اقامه دعوی کند و اما در خصوص اینکه آیا طلبکاران شرکت هم حق دارند بر او برای مطالبه سهم الشرکه اقامه دعوی نمایند یا خیر ماده ۱۵۲ اشکال را حل نموده و مطابق این ماده اگر شرکت بطریقی غیر از ورشکستگی منحل شود و شریک با مسئولیت محدود هنوز تمام یا قسمتی از سهم الشرکه خود را نپرداخته و یا پس از تأدیه مسترد داشته است طلبکاران شرکت حق دارند معادل آنچه را که از بابت سهم الشرکه باقی مانده است مستقیماً بر علیه او اقامه دعوی کنند و در صورتیکه شرکت ورشکست شود حق مزبور و مطالبه با مدیر تصفیه خواهد بود

قسم از شرکت دارای اسم مخصوصی است که بنام یکی از شرکاء ضامن و به عبارت شرکت مختلف نامیده میشود هر دو از دسته شریک تشکیل میابد شریک یا شرکاء ضامن که شرکت بنام آنها نامیده میشود مسئول تمام تعهدات و قروض شرکت شناخته میشوند و شریک یا شرکائی که مسئولیتشان محدود باندازه سرمایه یا سهمی است که در شرکت گذاشته یا قبول پرداخت وجه آنرا نموده اند اگر اسم شریک با مسئولیت محدود و نام شرکت برده میشود در مقابل طلبکاران شریک ضامن محسوب می گردد و شریک با مسئولیت محدود مانند یک قرض دهنده معمولی است و شباهت مزبور بیشتر ظاهری است تا حقیقی هر چند مثل قرض دهنده مبلغی بشرکت میدهد که بان شرکت بکار می افتد ولی موضوع مزبور را بعنوان سرمایه میدهد و بهمین جهت شریک در شرکت خوانده می شود.

شریک با مسئولیت محدود از منافع سهم می برد سهم او از منافع محدود نیست در موقع انحلال یا ورشکستگی نمیتواند سرمایه ای را که بشرکت داده مانند طلبکاران شرکت مطالبه کند بلکه اول باید مطالبات طلبکارها پرداخته شود و اگر چیزی باقی ماند بین او و سایر شرکاء تقسیم گردد

و مانند هر شریکی نسبت اعمال مدیران شرکت حق نظارت و بازرسی دارد و میتواند دفاتر شرکت را مطالعه کند

در شرکت مختلف غیر سهامی عیناً مثل شرکت تضامنی و شرکت نسبی توجه و نظر با افراد شرکا است حتی نسبت بشرکاء با مسئولیت محدود زیرا شریک یا شرکاء با مسئولیت محدود خود را انتخاب می کنند و شرکاء با مسئولیت محدود هم یکدیگر را برای شرکت انتخاب می نمایند و بهمین جهت است که ماده ۱۴۸ قانون تجارت به شرکاء با مسئولیت محدود هم اجازه نمی دهد که بدون